

«Για ένα παιδί που κοιμάται» Δήμητρα Χριστοδούλου

Στοιχεία για την ποιήτρια

Η Δήμητρα Χ. Χριστοδούλου γεννήθηκε στην Αθήνα το 1953. Σπούδασε νομικά και φιλολογία. Εργάζεται στη δημόσια μέση εκπαίδευση. Έχει εκδώσει δεκατρία βιβλία ποίησης ("Τα άλογα του Μυροβλήτου", Αθήνα, 1974· "Ηγησώ", Κείμενα, 1979· "Χώμα", Κέδρος, 1985· "Η προσευχή του αναιδούς", Καστανιώτης, 1991· "Το κυπαρίσσι των εργατικών", Καστανιώτης, 1995· "Φορτίο", Καστανιώτης, 1997· "Προς τα κάτω", Νεφέλη, 1999· "Ελάχιστα πριν", Νεφέλη, 2005· "Λιμός", Νεφέλη, 2007, κ.ά.), ένα βιβλίο με πεζά κείμενα ("Ακτή στο φως του χειμώνα", Καστανιώτης, 1994) και ένα με μεταφρασμένη αρχαία ελληνική λυρική ποίηση. Ποίησή της έχει μεταφραστεί σε διάφορες γλώσσες. Το 2008 της απονεμήθηκε το Κρατικό Βραβείο Ποίησης για το βιβλίο της "Λιμός" ενώ το 2014 της απονεμήθη το Βραβείο Ποίησης του ηλεκτρονικού λογοτεχνικού περιοδικού Αναγνώστης για το βιβλίο της "Το ελάχιστο ψωμί της συνείδησης").

Είδος: Ποίημα (σύγχρονη ποίηση),
από τη συλλογή «Το κυπαρίσσι των
εργατικών»

Δομικά στοιχεία

Τόπος: Ελλάδα

Χρόνος: απροσδιόριστος, σύγχρονη
εποχή

Πρόσωπα: Παιδί (αναφέρονται ο
φύλακας, η μητέρα, ο αδελφός, ο
δάσκαλος)

"Για ένα παιδί που
κοιμάται" Δ. Χ.
Χριστοδούλου

Θέμα: Η σκληρός αγώνας
επιβίωσης ενός μικρού μετανάστη

Σκηνές:

- Στίχοι 1-15 Οι σκληρές
διαβίωσης και εργασίας του
παιδιού
- Στίχοι 16-21 Αναμνήσεις από τη
μακρινή του πατρίδα
- Στίχοι 22-30 Η σκληρή
πραγματικότητα στην Ελλάδα

Τίτλος ποιήματος – σύνδεση με το περιεχόμενο:

- Τίτλος παραπλανητικός – θα ταίριαζε σε νανούρισμα
- Η φράση «για ένα παιδί που κοιμάται» παραπέμπει σε εικόνα τρυφερής ανεμελιάς, ζεστασιάς, ασφάλειας.
- Αντιθέτως, το ποίημα αναφέρεται στο δράμα και τις σκληρές εμπειρίες ενός παιδιού που δουλεύει εξαντλητικά, για να επιβιώσει. Βιώνει τη μοναξιά, τον φόβο, τη σκληρότητα ενός αφιλόξενου κόσμου.

Το κείμενο αποτυπώνει το πραγματικό πρόσωπο της ζωής, εικονογραφώντας μια δυνατή κοινωνική καταγγελία.

Συνθήκες ύπνου του παιδιού:

- Κοιμάται σε ανθυγιεινό περιβάλλον
- Άβολος, στενός χώρος, ανάμεσα στον θόρυβο των μηχανών του εργοστασίου
- Προστατεύεται από το κρύο στριμωγμένος κοντά στη σχάρα των ατμών, χωρίς κανονική θέρμανση
- Σκεπάζεται με το παλτό του αδελφού του.

Συνθήκες εργασίας του παιδιού:

- Ολοήμερη, κοπιαστική εργασία, σκληρή βιοπάλη
- Σκουπίζει τζάμια αυτοκινήτων στα φανάρια
- Εξασφαλίζει την επιβίωσή του και τη «στέγη» για τη νύχτα (πληρωμή του νυχτοφύλακα)
- Εισπράττει την αγανάκτηση και την υποτίμηση των οδηγών

Εικόνες – Αναμνήσεις του παιδιού από τη μακρινή του πατρίδα (ενδείξεις για την καταγωγή του):

- Τα χιονισμένα βουνά
- Η προστασία και η στοργή της μητέρας του (τύλιγε γύρω του τα χέρια της)
- Το παιδί μάθαινε ελληνικά και ο δάσκαλός του πληρωνόταν με γάλα (φτώχεια). Μέσω των μαθημάτων, ο δάσκαλος φιλοτεχνούσε την εικόνα μιας Ελλάδας σπουδαίας και δοξασμένης (του παρελθόντος).

Εικόνα της εξιδανικευμένης Ελλάδας, όπως την παρουσίαζε ο δάσκαλος

- «Σαν βότσαλα γυαλιστερά
μεγάλης θάλασσας»
εικόνα ελληνικού τοπίου –
ομορφιά της θάλασσας
εικόνα απαλή, όμορφη, ονειρική
- «Σαν ποδοβολητό του αλόγου
ενός ανίκητου στρατηλάτη»
ένδοξο ιστορικό παρελθόν της
Ελλάδας

παράδειγμα ο Μ. Αλέξανδρος
εικόνα δυναμική, επιβλητική

Εικόνα της σύγχρονης κοινωνίας στην Ελλάδα – σύγχρονη πραγματικότητα

- «Σαν τα κέρματα στην τσέπη»
σκληρός, καθημερινός αγώνας
επιβίωσης - περιφρονητική
ρατσιστική συμπεριφορά,
ταπείνωση που εισπράττει
συνεχώς
- «Σαν τούτο εδώ το βουητό της
σκάρας που όλο ανεβάζει το
θερμό ατμό»
εικόνα εγκατάλειψης,
εξαθλίωσης

δύσκολες συνθήκες διαβίωσης,
απαράδεκτες για ένα μικρό παιδί